8.4.1.1 Kaarten luokittelu

Syvyyssuuntainen läpikäynti luokittelee jokaisen kaaren

$$u \to v \in E(G) \qquad (22)$$

kaareksi...

puussa (Tree Edge): lähtösolmu u on maalisolmun v *isä* π-puussa.

Kaarta (22) käsiteltäessä $v.\text{colour} = \text{WHITE}$.

taakse (Back Edge): maalisolmu v on lähtösolmun u *(esi-)isä* π-puussa.

Erikoistapauksena $u = v$ eli yhden kaaren mittainen silmukka solmun u ympäri.

Kaarta (22) käsiteltäessä $v.\text{colour} = \text{GRAY}$.

eteen (Forward Edge): lähtösolmu u on maalisolmun v *esi-isä* π-puussa.

- Kaarta (22) käsiteltäessä $v.\text{colour} = \text{BLACK}$.
- $u.\text{started} < v.\text{started}$.

sivulle (Cross Edge) muuten.

- Kaarta (22) käsiteltäessä $v.\text{colour} = \text{BLACK}$.
- $u.\text{started} > v.\text{started}$.

Silloin u ja v ovat

- saman π-puun *eri ali*puissa
- kokonaan *eri π-puissa*.

Suuntaamattoman verkon G särmät kulkevat joko **puussa** tai **taakse**.

- Jos halutaan luokitella **kaari sivulle** vielä tarkemmin, niin eri π-puut voidaan numeroida:
  - Liitetään joka solmuun $u \in V(G)$ kenttä $u.\text{treeOf}$.
  - Liitetään pääohjelmaan DFS globaali laskuri treeIn.
  - Laskuria treeIn kasvatetaan joka kerran kun DFS tekee aliohjelmakutsun DFSVisit(u) — silloinhan alkaa uuden π-puun muodostaminen.
  - Asetetaan aliohjelmassa DFSVisit(u) uusi kenttä $u.\text{treeOf}$:=treeIn kun väritetään u := GRAY.
  - Kaari sivulle $u \to v \in E(G)$ on samassa π-puussa kun $u.\text{treeOf} = v.\text{treeOf}$.
  - Kaari sivulle $u \to v \in E(G)$ π-puiden välillä kulkee suuremmasta pienempään: $u.\text{treeOf} > v.\text{treeOf}$

8.4.1.2 Syvyyssuuntaisen läpikäynnin ominaisuuksia

- Syvyyssuntaisesta läpikäynnistä voidaan osoittaa (esimerkiksi)

  sulkumerkkilause 8.4.1

  valkopolkulause 8.4.2.

- Tällaiset tulokset helpottavat syvyyssuntaisen läpikäynnin käyttämistä toisten algoritmien osana, koska niillä voidaan perustella miksi läpikäynnin tuloksesta
  - voidaan lukea toiselta algoritmilta vaadittu lopputulos
  - saadaan toiseen algoritmiin vaadittu välitulos.
- Kalvojen 8.4.1.1 kaariluokittelua voidaan käyttää samoihin tarkoituksiin.

Lause 8.4.1. *Ensin läpikäydään verkko G syvyyssuunnassa.*

Sitten mielivaltaisille solmuille $u, v \in V(G)$ pätee seuraavista ehdoista tasan yksi:

1. *Aikavälit*

$$\mathcal{U} = u.\text{started} \ldots u.\text{stopped}$$
$$\mathcal{V} = v.\text{started} \ldots v.\text{stopped}$$

   ovat kokonaan erilliset, ja kumpikaan solmuista ei ole toisen jälkeläinen π-metsän missään puussa.

2. *Aikaväli $\mathcal{V}$ on kokonaan aikavälin $\mathcal{U}$ sisällä, ja solmu v on solmun u jälkeläinen π-metsän jossakin puussa.*

3. *Ehto 2 symmetrisesti päinvastoin.*

- Tulos ja todistus pätevät sekä suunnatuille että suuntaamattmille verkoille.

Todistus. Oletetaan aluksi että $u.\text{started} < v.\text{started}$. On 2 tapausta:

1. $v.\text{started} < u.\text{stopped}$:

   - Solmu v löydettiin (eli muutettiin valkeasta harmaaksi) silloin kun solmu u oli yhä harmaa (eli ei vielä musta).
   - Silloin solmu v on solmun u jälkeläinen:
     - Solmu v löydettiin kulkemalla rekursiossa verkon G kaaria eteenpäin solmusta v alkaen.
     - Rekursiossa kuljetusta kaarista tulee saman π-puun kaaria.
   - Kaikki solmusta v lähtevät kaaret käsitellään ennen kuin solmu u mustuu.

     Siis $v.\text{stopped} < u.\text{stopped}$

   Siis ehto 2 pätee.

2. $v.\text{started} > u.\text{stopped}$:

   - Jokaiselle solmulle $p \in V(G)$ pätee selvästi

$$p.\text{started} < p.\text{stopped}. \qquad (23)$$

   - Siis välit $\mathcal{U}$ ja $\mathcal{V}$ ovat erilliset.
   - Siis kun solmu v löydettiin, ei solmu u ollut harmaa.
   - Siis solmusta v ei voinut tulla solmun u jälkeläistä.
   - Samalla perustelulla solmusta u ei voinut tulla solmun v jälkeläistä.

   Siis ehto 1 pätee.

Toisesta oletuksesta $u.\text{started} > v.\text{started}$ voidaan päätellä symmetrisesti. □

Lause 8.4.2. *Läpikäydään verkko G syvyyssuunnassa.*

Solmu $v \in V(G)$ on solmun $u \in V(G)$ jälkeläinen jossakin syntyneessä π-puussa

jos ja vain jos

ajanhetkellä $u.\text{started}$ oli polku

$$u \to \cdots \to v$$

jonka kaikki solmut olivat vielä valkeita.

- Tulos ja todistus pätevät sekä suunnatuille että suuntaamattmille verkoille.

Todistus.

Suunta $\Rightarrow$:

- Oletetaan, että solmu v on solmun u jälkeläinen π-puussa.
- Olkoon $w \in V(G)$ mielivaltainen solmu sillä π-puun polulla, joka kulkee solmusta u solmuun v.
- Silloin myös solmu w on solmun u jälkeläinen samassa π-puussa.
- Lauseesta 8.4.1 nähdään välittömästi, että solmu y on solmun x jälkeläinen syvyyssuuntaisen läpikäynnin π-puussa täsmälleen silloin, kun

$$x.\text{started} < y.\text{started} < y.\text{stopped} < x.\text{stopped}. \quad (24)$$

- Kun valitaan yhtälössä (24) $x = u$ ja $y = w$ niin saadaan

$$u.\text{started} < w.\text{started}$$

eli w oli valkea vielä ajanhetkellä $u.\text{started}$.

Suunta $\Leftarrow$:

- Oletetaan, että ajanhetkellä $u.\text{started}$ solmusta u solmuun v on sellainen polku, joka kaikki solmut ovat vielä valkeita.
- Tehdään *vastaväite:*

  Silti solmusta v ei tule solmun u jälkeläistä π-puussa.
- Voidaan olettaa lisäksi, että solmu v on valkean polun *ensimmäinen* solmu, josta ei tule jälkeläistä.

  Muuten siirretään mielenkiinto sitä edelliseen sellaiseen solmuun v'.
- Olkoon solmu w solmun v välitön edeltäjä valkealla polulla.

  Voi olla myös $u = w$.
- Silloin solmusta w tulee solmun u jälkeläinen π-puussa.
- Kun valitaan yhtälössä (24) $x = u$ ja $y = w$ niin saadaan

$$w.\text{stopped} \leq u.\text{stopped}.$$

- Koska solmu v on vielä valkea ajanhetkellä $u.\text{started}$, täytyy olla

$$u.\text{started} < v.\text{started}.$$

- Koska solmusta w tulee solmun u jälkeläinen π-puussa, niin solmusta u alkanut rekursio tavoittaa solmun w.
- Koska valkealla polulla on kaari $w \to v \in E(G)$, niin solmu v löydetään (tavalla tai toisella) ennen kuin solmu w mustuu:

$$v.\text{started} < w.\text{stopped}.$$

- Siis

$$u.\text{started} < v.\text{started} < u.\text{stopped}.$$

- Sulkumerkkilauseen 8.4.1 nojalla

$$v.\text{stopped} < u.\text{stopped}.$$

- Kun valitaan yhtälössä (24) $x = u$ ja $y = v$ niin saadaan haluttu *ristiriita:*

  Solmusta v tulee sittenkin solmun u jälkeläinen π-puussa. □

8.4.1.3 Onko verkossa sykli?

- Syötteenä annetaan suunnattu verkko G. Vastauksena halutaan tietää onko siinä syklejä vaiko ei.
- *Verkossa G on sykli*

  jos ja vain jos

  sen syvyyssuuntainen läpikäynti luokittelee jonkin kaarista kaareksi ***taakse****.*
- Solmujen läpikäyntijärjestys
  - ei vaikuta itse vastaukseen
  - vaikuttaa siihen mikä kaarista luokitellaan **taakse**.
- Vastaus voidaan laskea syvyyssuuntaisella läpikäynnillä kalvojen 8.4.1.1 tapaan.
- Menetelmän toimivuus voidaan perustella kalvojen 8.4.1.2 lauseilla.

Todistus.

Suunta $\Rightarrow$:

- Olkoon verkossa G jokin sykli c.
- Olkoon solmu $v \in V(G)$ se syklin c solmuista, joka löydetään ensimmäisenä, kun verkko G läpikäydään syvyyssuunnassa.
- Olkoon
$$u \to v \in E(G) \qquad (25)$$
se syklin c kaarista, joka tulee solmuun v.
- Ajanhetkellä $v.$started kaikki syklin c solmut ovat vielä valkeita.
- Erityisesti solmu u on silloin vielä valkea.
- Siis valkopolkulauseen 8.4.2 nojalla solmusta u tulee solmun v jälkeläinen π-puussa.
- Silloin kaari (25) luokitellaan **taakse**.

Suunta $\Leftarrow$:

- Olkoon
$$u \to v \in E(G) \qquad (26)$$
kaari **taakse**.
- Silloin solmu v on solmun u esi-isä π-puussa.
- Verkossa G on silloin polku
$$u \leftarrow u.\pi \leftarrow u.\pi.\pi \leftarrow u.\pi.\pi.\pi \leftarrow \cdots \leftarrow v.$$
- Kaari (26) täydentää tämän polun kehäksi. □

8.4.1.4 Topologinen järjestäminen

- Suunnatun syklittömän verkon G *topologinen* järjestäminen (topological sort) on sen solmujen $V(G)$ luettelointi sellaisessä järjestyksessä, että kaaren
$$p \to q \in E(G)$$
lähtösolmu p mainitaan aina luettelossa *ennen* maalisolmua q.
- Tällöin kaari tarkoittaa usein ehtoa

  "Edellinen työvaihe p pitää olla valmis ennen kuin seuraavaan työvaiheeseen q voidaan ryhtyä."
- Tällöin (jokainen) topologinen järjestys on (yksi) tapa tehdä eri työvaiheet oikeassa järjestyksessä.
- Sykliselle verkolle G ei ole tällaista luettelointia:

  Syklissä oleva solmu pitäisi saada valmiiksi jo ennen kuin se itse voidaan aloittaa.

- Osoitetaan, että seuraava menetelmä toimii:
  1. Läpikäy verkko G syvyyssuuntaisesti.
  2. Luettele solmut $p \in V(G)$ niiden loppuaikojen $p.$stopped suhteen *käänteisessä* järjestyksessä.

     Siis
     (a) ensimmäisenä loppunut luetellaan viimeisenä
     (b) toisena loppunut luetellaan toiseksi viimeisenä
     (c) ja niin edelleen.
- Askel 2 voidaan tehdä askeleen 1 osana:
  - Luettelo on (aluksi tyhjä) lista.
  - Kun solmun $u \in V(G)$ loppuaika asetetaan rivillä 12, niin u lisätään luettelon alkuun.

- Menetelmän toiminnan varmistamiseksi riittää osoittaa:

  Kun suunnattu syklitön verkko G on läpikäyty syvyyssuuntaisesti, niin sen mielivaltaiselle kaarelle

  $$u \to v \in E(G) \tag{27}$$

  pätee ehto

  $$u.\,\text{stopped} > v.\,\text{stopped}\,. \tag{28}$$

Todistus. Mikä on kaaren (27) maalisolmun v väri sillä hetkellä kun kun kaari (27) käsitellään?

WHITE: Silloin maalisolmusta v tulee lähtösolmun u lapsi π-puussa.

Ehto (28) pätee valitsemalla $x = u$ ja $y = v$ yhtälössä (24).

GRAY: Silloin kaari (27) luokiteltaisiin kalvoilla 8.4.1.1 **taakse**.

Silloin verkko G ei olisikaan syklitön kalvojen 8.4.1.3 mukaan.

BLACK: Silloin solmu v on käsitelty loppuun jo ennen kuin kaarta (27) ryhdytään käsittelemään.

- Siis kenttä $v.\,\text{stopped}$ on jo asetettu.
- Toisaalta kaaren (27) lähtösolmun $u \in V(G)$ käsittely on vielä kesken.
- Siis kenttä $u.\,\text{stopped}$ on vielä asettamatta.
- Siis sen arvoksi tullaan asettamaan jotakin aidosti suurempaa kuin kentälle $v.\,\text{stopped}$ asetettu arvo.

Siis ehto (28) pätee. □

8.4.1.5 Kriittiset työvaiheet

- (Ohjelmisto)projektissa on tiettyjä *määrähetkiä:*
  - dokumenttien ja komponenttien määräpäiviä
  - (laadunvarmistus)katselmuksia
  - asiakasdemoja
  - ...
- Määrähetkillä on *osittainen järjestys:*
  - Käyttöliittymä(n ensimmäinen versio) on saatava valmiiksi ennen asiakasdemoa.
  - Käyttöliittymää ei voida aloittaa ennen kuin tietokantaliittymä on valmis.
  - ...

- Eri vaiheilla on *kestoja:*
  - Käyttöliittymän aloittamisesta sen valmistumiseen kuluu (arviolta) 4 viikkoa.
  - ...
- Mallinnetaan verkko-ongelmana:

  Solmuina määrähetket

  Kaarina määrähetkien järjestysrajoitteet

  Kaaripainoina kahden määrähetken väliin tarvittava aika.

  Halutaan tietää se aika, joka projektiin *vähintään* kuluu.
  - Tarvitaan vastaavan verkon *pisin polku*.
  - Sen pituus on vähimmäiskesto.
  - Sen vaiheet ovat ne jotka *eivät saa myöhästyä* aikataulustaan, tai muuten koko projekti myöhästyy!

    Kriittinen (critical) polku.

- Tässä mallinnuksessa unohdetaan käytännön rajoitteista esimerkiksi

  resurssit kuten

  "X on ainoa työtekijämme, joka hallitsee sekä käyttöliittymä- että verkkoyhteysohjelmoinnin."

  disjunktiiviset kuten

  "Siispä käyttöliittymä on ohjelmoitava *joko* ennen *tai* jälkeen verkkoyhteyden, mutta ei yhtä aikaa."

- Olisi luontevampaa mallintaa toisinpäin:

  solmuina olisivatkin työvaiheet

  kaarina olisivatkin eri työvaiheiden välttämätön järjestys

  painoina olisivat työvaiheiden kestot *solmuissa* ja kaaret painottomia.

  Vastaava muutos esiteltävään menetelmään olisi helppo ja sivuutetaan.

- Esimerkki tilanteesta jossa *tulos solmussa p voidaan laskea kun tunnetaan tulokset sen seuraajissa q* (eli $p \to q \in E(G)$):
  - Liitetään jokaiseen solmuun $u \in V(G)$ uusi kenttä $u.\mathrm{dist} =$ pisimmän solmusta u alkavan polun pituus.
  - Silloin

    $$u.\mathrm{dist} = \max(0, \eta) \tag{29}$$

    kun

    $$\eta = \max\left\{w + v.\mathrm{dist} : u \xrightarrow{w} v \in E(G)\right\}$$

    missä

    $$\max \emptyset = -\infty \tag{30}$$

    koska
    * vaihtoehto 0 edustaa kaaretonta polkua u
    * vaihtoehto η valitsee pisimmän sellaisen polun, jolla on ainakin yksi kaari.

- Sellainen yhtälö kuin (29) *ei ole kehä*määritelmä silloin kun verkko G on (suunnattu ja) kehätön.

  Projektiesimerkissämme kehällisyys olisi mahdoton projekti: jokin välitavoite on välttämätön edellytys itsensä saavuttamiselle!

- Yhtälö (30) johtuu seuraavasta yleisperiaatteesta:
  - Jos halutaan laskea jokin suure

    $$x_1 \oplus x_2 \oplus x_3 \oplus \cdots$$

  - kun parametrejä x_i *ei ole* yhtään kappaletta
  - niin algebrallisista syistä kannattaa määritellä tulokseksi
  - laskutoimituksen $\oplus$ *neutraalialkio*
  - eli se y jolla tulos ei muutu:

    $$y \oplus x = x \oplus y = x.$$

- Sellaisen yhtälön kuin (29) oikea *soveltamisjärjestys* on kalvojen 8.4.1.4 topologinen järjestys käänteisenä:

  Kenttä $u.\mathrm{dist}$ lasketaan vasta sen jälkeen kun kaikki siihen tarvittavat seuraajakentät $v.\mathrm{dist}$ on laskettu.

- Siis oikea soveltamishetki on verkon G syvyyssuuntaisen läpikäynnin rivi 12, kun juuri loppuun käsitelty solmu u laitettaisiin topologisen järjestyksen alkuun.

- Yhtälön (29) tapauksessa riittävät lisäykset

  $3\frac{1}{2}$: $u.\mathrm{dist} := 0$;
  $8\frac{1}{2}$: $u.\mathrm{dist} := \max(u.\mathrm{dist}, w + v.\mathrm{dist})$
  missä $u \xrightarrow{w} v \in E(G)$;

- Kaari $p \xrightarrow{c} q \in E(G)$ kuuluu johonkin kriittiseen polkuun jos ja vain jos
  1. sen pidentyminen (painosta c) kasvattaa kenttää $p.\mathrm{dist}$
  2. sen lähtösolmu p kuuluu johonkin kriittiseen polkuun, jolloin kentän kasvatus vaikuttaa koko verkkoon.

- Verkon G syvyyssuuntaisen läpikäynnin

  aikana muistetaan jokaisessa solmussa $u \in V(G)$ myös ne kaaret $u \xrightarrow{w} v \in E(G)$ joilla yhtälö (29) antoi lopullisen arvon $u.\mathrm{dist}$

  (koska juuri niiden pidentyminen kasvattaa lähtösolmun kenttää $u.\mathrm{dist}$)

  jälkeen tehdään toinen syvyyssuuntainen läpikäynti

  aloittaen vain solmuista $u \in V(G)$ joissa $u.\mathrm{dist}$ saavutti sen kaikkein suurimman löytyneen arvon

  (koska juuri niistä alkavat kaikki kriittiset polut)

  seuraten vain kaaria jotka muistettiin edellisen läpikäynnin aikana.

  Seuratut kaaret ovat siis kriittiset kaaret.

8.4.2 Leveyssuuntainen läpikäynti

Verkon G *leveyssuuntainen läpikäynti* (Breadth-First Search) saadaan kalvojen 8.4.1 syvyyssuuntaisesta siten, että harmaat solmut viedäänkin (rekursio)pinon sijasta kalvojen 4.3 jonoon.

- Tehdään vain yhdestä *alkusolmusta* $s \in V(G)$ alkaen.

  Osa verkosta G voi jäädä käsittelemättä.

- Alku- ja loppuajoilla ei ole selkeää tulkintaa.

  Ei siis talleteta niitä.

- Vaan talletetaankin solmun $v \in V(G)$ *syvyys* $v.\mathrm{depth}$ = pienin k jolla verkossa G on polku

  $$s = p_0 \to p_1 \to p_2 \to p_3 \to \cdots \to p_k = v.$$

  Jos solmua v ei voi saavuttaa alkusolmusta s, niin $v.\mathrm{depth} = +\infty$.

- Verkon S leveyssuuntainen läpikäynti laskee
  - jokaiselle solmulle v joka on saavutettavissa alkusolmusta s
  - jonkin *vähäkaarisimman* saavuttavan polun
  - muodossa

  $$v \leftarrow v.\pi \leftarrow v.\pi.\pi \leftarrow \cdots \leftarrow s. \qquad (31)$$

- Periaate kuten kalvojen 6.3.4.2 vaiheessa 1:

  Valkeaan solmuun v ei vielä ole edetty mitään polkua (31) pitkin.

  Harmaaseen solmuun v
  - on jo edetty jotakin polkua (31) pitkin
  - mutta solmusta v ei vielä ole edetty eteenpäin tätä polkua (31) pitkin
  - vaan tämä polku (31) odottaa pidentymistä sen loppusolmu v työjonossa Q.

  Musta solmu on jo pidennetty.

procedure BFS(G: **verkko**, s: **solmu**)

```
 1: for all u ∈ V(G) \ {s} do
 2:     u.colour := WHITE;
 3:     u.depth := +∞;
 4:     u.π := NULL
 5: end for;
 6: s.colour := GRAY;
 7: s.depth := 0;
 8: s.π := NULL;
 9: Q := makeEmptyQueue( );
10: enqueue(Q, s);
11: while not isEmpty(Q) do
12:     u := dequeue(Q);
13:     for all u → v ∈ E(G) do
14:         if v.colour = WHITE then
15:             v.colour := GRAY;
16:             v.depth := u.depth +1;
17:             v.π := u;
18:             enqueue(Q, v);
19:         end if
20:     end for;
21:     u.colour := BLACK
22: end while.
```

Huomioita leveyssuuntaisesta läpikäynnistä:

(Sekä suunnatuille että suuntaamattomille verkoille.)

1. Kalvojen 8.3 vieruslistaesitys on luonteva syötteenä saadulle verkolle G samasta syystä kuin kalvojen 8.4.1 syvyyssuuntaisessa läpikäynnissä:

   Rivien 13–20 silmukka käy läpi solmun u vieruslistan.

   Silloin aikavaatimuskin on sama

   $$\mathcal{O}(|V(G)| + |E(G)|).$$

2. Rivit 15–18 suoritetaan solmulle $v \in V(G)$ *korkeintaan* kerran.

   Todistus. Solmu v

   - harmaantuu rivillä 15
   - eikä enää valkene koska rivi 2 on jo ohitettu

   joten rivin 14 ehto ei enää toiste toteudu solmulle v. □

3. Kaarelle $u \to v \in E(G)$ pätee

   $$\delta(s, v) \leq \delta(s, u) + 1$$

   missä

   $$\begin{aligned}\delta(s, x) &= \text{solmun } x \text{ syvyys} \\ &\quad\ \text{(solmusta } s \text{ alkaen)} \\ &= \text{kentän } x.\mathsf{depth} \text{ haluttu oikea arvo.}\end{aligned}$$

   Todistus. Jos solmu u *on* saavutettavissa solmusta s pitkin jotakin polkua

   $$s \to \cdots \to u$$

   niin myös solmu v on saavutettavissa solmusta s *ainakin* yhden kaaren verran pidempää polkua

   $$s \to \cdots \to u \to v$$

   pitkin (ja mahdollisesti jotakin suorempaakin polkua pitkin). Siis ehto on tosi.

   Jos taas solmu u *ei* ole lainkaan saavutettavissa solmusta s, niin $\delta(s, u) = +\infty$ ja ehto automaattisesti tosi. □

4. Läpikäydään verkko G leveyssuuntaisesti alkusolmusta $s \in V(G)$. Lopuksi jokaisen solmun $v \in V(G)$ kenttä $v.\mathsf{depth} \geq \delta(s, v)$.

   Todistus. Osoitetaan induktiolla yli tehtyjen enqueue-operaatioiden lukumäärän, että ehto pätee *koko ajan* eikä vain lopuksi.

   - Ensimmäinen enqueue-operaatio on rivin 10 alustus.

     Alkusolmulle $s.\mathsf{depth} = 0 = \delta(s, s)$ riviltä 7.

     Muille solmuille $u \in V(G) \setminus \{s\}$ on $u.\mathsf{depth} = +\infty \geq \delta(s, u)$ riviltä 3.

   - Muut enqueue-operaatiot tapahtuvat sisäsilmukassa rivillä 18.

     Tällä silmukkakierroksella harmaatuvalle solmulle v pätee

     $$\begin{aligned}v.\mathsf{depth} &= u.\mathsf{depth} + 1 \quad \text{(rivi 16)} \\ &\geq \delta(s, u) + 1 \quad \text{(induktio)} \\ &\geq \delta(s, v) \quad \text{(huomio 3).}\end{aligned}$$

     Huomion 2 mukaan kenttä $v.\mathsf{depth}$ ei enää tämän jälkeen muutu. Muut kentät eivät muutu edes nyt. □

5. Verkon G leveyssuuntaisen läpikäynnin aikana työjonon Q sisältö

   $$\overrightarrow{v_1, v_2, v_3, \ldots, v_r}$$

   toteuttaa väitteet

   - $v_r.\mathsf{depth} \leq v_1.\mathsf{depth} + 1$
   - $v_i.\mathsf{depth} \leq v_{i+1}.\mathsf{depth} + 1$ kaikilla $1 \leq i < r$.

   Todistus. Induktiolla yli tehtyjen jono-operaatioiden lukumäärän.

   - Kun alustusrivi 10 on suoritettu, on $r = 1$ ja väitteet toteutuvat automaattisesti.
   - Kun jonosta poistetaan $u = v_1$ rivillä 12, niin

     joko jono Q tyhjenee, jolloin väitteet toteutuvat automaattisesti.

     tai jonon Q uudeksi ensimmäiseksi alkioksi tulee solmu v_2. Silloin

     $$\begin{aligned}v_r.\mathsf{depth} &\leq v_1.\mathsf{depth} + 1 \quad \text{(induktiolla)} \\ &\leq v_2.\mathsf{depth} + 1 \quad \text{(induktiolla)}\end{aligned}$$

     ja muut epäyhtälöt eivät muutu.

- Kun jonoon Q lisätään $v = v_{r+1}$ rivillä 18:
  - Käsiteltävä solmu u on jo poistettu rivillä 12:

    joko jono Q tyhjeni, jolloin v päästään lisäämään tyhjään jonoon, ja väitteet toteutuvat kuten alustuksessa

    tai entinen v_2 on nykyinen v_1, ja tarkastellaan sitä.
  - Ylempi väite:

$$\begin{aligned} v.\text{depth} &= u.\text{depth} + 1 \quad \text{(rivi 16)} \\ &\leq v_1.\text{depth} + 1 \quad \text{(induktio)} \end{aligned}$$

  - Alempi väite:

$$\begin{aligned} v_r.\text{depth} &\leq u.\text{depth} + 1 \quad \text{(induktio)} \\ &= v.\text{depth} \quad \text{(rivi 16)} \end{aligned}$$

  ja muut epäyhtälöt eivät muutu. □

6. Jos verkon G leveyssuuntainen läpikäynti vie työjonoon Q
   (a) ensin solmun $x \in V(G)$
   (b) joskus myöhemmin solmun $y \in V(G)$

   niin $x.\text{depth} \leq y.\text{depth}$.

   Todistus. Tarkastellaan solmujen luetteloa

$$\mathcal{Z} = z_1, z_2, z_3, \ldots, z_m$$

   missä $z_j =$ se solmu joka lisättiin työjonoon Q algoritmin j. lisäysoperaatiossa.
   - Huomion 2 mukaan mikään solmu ei esiinny luettelossa $\mathcal{Z}$ kahdesti.
   - Huomion 5 mukaan luettelossa $\mathcal{Z}$ pätee $z_j \leq z_{j+1}$ kaikilla $1 \leq j < m$.
   - Alkio x esiintyy ennen alkiota y luettelossa $\mathcal{Z}$. □